

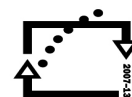
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šablona č. IV, sada č. 1	
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor	Člověk a jeho svět
Tematický okruh	Křesťanské svátky
Téma	Legenda o svatém Martinovi
Ročník	3.
Anotace	Aktivita slouží k uchopení svátku svatého Martina a původu tohoto svátku. Kromě samotné legendy se zabývá pranostikami vázanými k podzimu a lidovou slovesností.
Očekávaný výstup a klíčové kompetence	Žák je schopen uchopit legendu o svatém Martinovi. Žák je schopen pracovat s pranostikou a lidovou slovesností.
Klíčová slova	Legenda, svatý Martin, pranostika, lidová slovesnost
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Autor/vytvořeno	Bc. Kristian Ostřížek / únor 2012

Metodika:

Legenda o Martinovi v sobě skrývá příběh o soucitu a proměně srdce. Dětem legendu přečteme a necháme je vypracovat pracovní list.

LEGENDA O SV. MARTINOVI

Narodil se kolem r. 316 v římské provincii Panonii (dnešní Maďarsko). Jeho otec byl statečný rytíř a sloužil jako velitel římských vojáků. Byl pohan a uctíval Boha války Marta. Z narození syna měl velikou radost a věřil, že syn bude také zdatným válečníkem, proto mu dal jméno Martin.

Když Martinovi bylo dvanáct let, dozvěděl se o lidech, kteří neuznávají římské bohy, jejich tajným znamením je ryba a chtějí být všem lidem bratry a sestrami. Říká se jim křesťané. Jednou večer se toulal ulicemi a všiml si domu, nad jehož dveřmi byla do kamene vyrytá ryba a z něhož se ozýval zpěv. Dlouho nerozhodně postával před domem, naslouchal zpěvu a prohlížel si znamení ryby, než se rozhodl vstoupit dovnitř. Tak se Martin poprvé setkal s křesťany, kteří si získali jeho srdce. Jakmile se mu naskytla příležitost, tajně za nimi odcházel a jeho duše se plnila podivuhodnou láskou k člověku, ke zvířatům a ke všemu tvorstvu.

Už v patnácti letech se podle rozhodnutí svého otce stal vojákem. Po otci zdědil Martin odvalu a po matce dobré srdce. Být vojákem znamenalo mnoho strádání a tvrdé boje. Během služby u vojska ztratil Martin všechno spojení s křesťany. Jako vojákovi mu nikdy nebylo veselo. Měl sílu a odvalu v boji, jeho srdce však bylo prázdné. Toužil po životě v osamění a rozjímání po vzoru prvních poustevníků. Vojenská povinnost mu však bránila tento sen uskutečnit.

Jednou na podzim, když už začínalo být chladněji, dostali zasloužilí vojáci a důstojníci nové oblečení. Také Martin obdržel velký široký plášť, který měl podšívku z ovčí kůže a byl tak dlouhý, že zakryl i koně. Byl chladný listopadový den, a ledový vítr rval poslední suché listy z téměř holých stromů. Když Martin s několika svými druhy vjížděl do města Amiensu, spatřil najednou choulit se u městské brány polonahého promrzlého žebráka. Když ho Martin mýjel, zvedl ubožák ruku, zašeptal slova, která hned odvál vítr, a prosebně pohlédl na Martina velikýma očima. Nikdo z jeho druhů si chudása nevyšimal. Martin, protože u sebe neměl peníze ani nic cenného, čím by mohl bližního v nouzi obdarovat, stáhl svůj plášť, mečem jej rozřal na dvě poloviny, sklonil se hluboko k žebrákovi a jednu mu daroval. Sám si přehodil zbytek pláště přes ramena a ujížděl dál.

Příští noci usnul hlubokým spánkem a slyšel, jak někdo volá jeho jméno. Kolem něj se rozlilo světlo a spatřil dva andělé, jak drží polovinu jeho pláště. Za nimi se objevil obličej žebráka, jasný jako slunce, se zářícíma očima. Ozval se hlas: "Martine, v žebrákovi si zahřál mou bídu. Jsem bratrem všech lidí". Když obraz zmizel, Martinovo srdce prostoupila teplá sluneční záře, která už nikdy nevyhasla.

Pod vlivem tohoto vidění se Martin dal ihned pokřtít, a jakmile k tomu byla příležitost, požádal o propuštění z vojska. Založil mnišskou osadu, v níž vznikl první klášter v Galii. Ačkoli toužil žít v ústraní do konce svého života, byl věřícími zvolen biskupem města Tours. K této volbě se váže krátká legenda – když obyvatelé Tours chtěli za nového biskupa zvolit Martina, ulekl se a schoval se ve stodole, kde kromě něj bylo také hejno hus. Jejich kdákání ho prozradilo a obyvatelé Tours ho tak mohli objevit. Od té doby se na počest jeho zvolení biskupem slaví tento svátek mimo jiné upečenou husou.

I ve svém novém úřadě zůstal vzorem chudoby a pokory, žil v malé chatrči, kolem níž vyrostla nová osada mnichů, později známý klášter Marmoutiers. Mniši zde vedli zbožný obyčejný život podle Martinova vzoru. Přicházeli sem nemocní i zoufalí lidé, přestárlí i hříšníci. Pro Martina byli všichni bratry. Protože už neměl plášť ani majetek, bohatě rozdával dary svého srdce a své duše.

Martin se dožil vysokého věku. Nad jeho hrobem v Poitiers vznikl velkolepý chrám, který je dodnes známým poutním místem.

*Pracovní list***Pozorně si přečti následující úryvek a odpověz na otázky:**

Jednou na podzim, když už začínalo být chladněji, dostali zasloužilí vojáci a důstojníci nové oblečení. Také Martin obdržel velký široký plášť, který měl podšívku z ovčí kůže a byl tak dlouhý, že zakryl i koně. Byl chladný listopadový den, a ledový vítr rval poslední suché listy z téměř holých stromů. Když Martin s několika svými druhy vjížděl do města Amiensu, spatřil najednou choulit se u městské brány polonahého promrzlého žebráka. Když ho Martin mýjel, zvedl ubožák ruku, zašeptal slova, která hned odvál vítr, a prosebně pohlédl na Martina velikýma očima. Nikdo z jeho druhů si chud'asa nevšímal. Martin, protože u sebe neměl peníze ani nic cenného, čím by mohl bližního v nouzi obdarovat, stáhl svůj plášť, mečem jej rozřal na dvě poloviny, sklonil se hluboko k žebrákovi a jednu mu daroval. Sám si přehodil zbytek pláště přes ramena a ujížděl dál.

- a) Kdy se slaví svátek svatého Martina?
- b) K jakému vojsku patřil Martin?
- c) Jakou barvu měl jeho plášť?
- d) Jaký dobrý čin Martin udělal?
- e) Čím se na sklonku života Martin stal?
- f) Proč se peče na Martina husa?
- g) K jakému náboženství se Martin hlásil?
- h) Jak vypadalo Martinovo oblečení?
- i) Najdi v textu tři přídavná jména, která vypovídají o počasí v době, kdy se Martin setkal s žebrákem.
- j) Do kterého města jel Martin?

Co vypovídají následující pranostiky:

Přijede – li svatá Martin na bílém koni, metelice za metelící se honí. (11. listopadu)

Svatá Cecílie sněhem pole kryje. (22. listopadu)

Na svatou Kateřinu zalez pod peřinu! (25. listopadu)

Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá.

Dopiš verše do následujících písní a pranostiky:

Nejmilejší Martine, dnes veselí chcem být. Na svatého Martina

Na Tvou počest jísti a na Tvou počest ... Kouřívá se z ...

Svou husu pro nás rozmnož a vínečka číš,

jak pečeně i drůbky v nás zmizí, ...

Vletěl pták

Na ...

Z bodláku na hrušku

Roztrh tam ...

Sedlák s selkou běží,

Chtějí sbírat...

Přijede – li svatý Martin na bílém koni,

Metelici ...

Zdroje:

<http://waldorf.pb.cz/martinska-uvaha/>